

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Maghiarii și „națiunea”.

Statul unguresc de douăzeci de ani încoace este expus multor neajunsuri. Este expus, fiindcă este dat pe mâna unor experimențatori politici fără destulă și serioasă experiență politică.

Nu mai acum, de când s'a pus la ordinea zilei în publicitate reforma administrației, și avem ocazii destule să vedem, cât sîntem noi cetățenii unguresci de departe de ceea-ce într'un stat de drept ar trebui să fim.

De discută reforma administrației. Dar' cine o discută și cum o discută?

În loc de a se stîrni interesul pentru dînsa în toate părțile societății, a ajuns mîr de ceartă între două sau trei fracțiuni ale marelui partid șovinist național maghiar. Aceste se ceartă, ce e drept, une-ori cu destulă vehemență, însă pentru-ce? De sigur nu pentru vre-un principiu salutar în favorul totalității statului unguresc, ci pentru interese particulare și la urma urmelor pentru modul cum se-și asigură mai bine existența particularității lor naționale și cum se-și facă naționalitatea lor capabilă de a mistui cu nemulțumiri toate particularitățile naționale maghiare din stat.

Acesta e principiu'lor, de care nu se pot despărți și cărui se închină în toate modurile și în toate împrejurările.

Pentru-că șovinismul maghiar în preocupămintele sa trece cu nepăsare chiar și peste legile făcute de dînsul, dacă așa îi vine la socoteală. El nu ține cont, dacă nepăsarea lui este sau nu este stricăcioasă statului unguresc. Nu. Poftă să 'l-se împlinescă și apoi vină și potopul.

Este însă în afacerea aceasta interesant, comic am pute' dice, un lucru.

Pe noi printr' un chip, pe Sași într' altul, tot așa pe Slavii din patrie ne-au poreclit și ne poreclesc, că sîntem patrioți rîi, și cu poreclele au împreunat și delaturarea din viața publică politică. În viața publică politică, ca factor hotărîtor nu mai e nimeni nici dintre Români, nici dintre Sași, nici dintre Slavii.

Care va să dică, numai naționalitatea maghiară este, care poartă pe umerii ei „atlantici” toată greutatea statului unguresc, așa cum scie, așa cum poate să o poarte.

În toate discuțiunile, în toate debaterile câte privesc statul sau viața publică din stat, însă numai naționalitatea maghiară este „națiunea”.

Așa dic Maghiarii.

Ca se nu umblăm mult căutând după exemple, luăm unul, care ne vine mai curînd la îndemînă. „A sosit timpul, ca în toate părțile ardelen, toate comitatele să urmeze comitatului Cluj, pentru-că, dacă națiunea nu se trezește la timp: noaptea morții se întinde preste dînsa și somnul ei va fi somn etern!”

Este vorba de salvarea autonomiei comitatelor. Opozițiunea din partidul maghiar susține, că numai prin autonomia comitatelor se va salva elementul maghiar.

Facem abstracțiune dela întrebarea, dacă administrațiunea politică este mai bună cu autonomia comitatelor, cum a fost, sau va fi mai bună, dacă vor fi comitatele fără autonomie.

Atîta putem atinge și acum, că până când cetățenii statului nu vor fi chemați tot deopotrivă la regularea și organizarea afacerilor în stat, cu sau fără autonomie, lucrurile nu vor merge cum ar trebui să meargă. Administrațiunea, cu sau fără autonomie, va fi un falsificat, numai în detrimentul statului unguresc, dar' nu o administrațiune, care să deverseze interesele generale și adevărate ale statului. Că în discuțiuni, în debateri, în presă se va pune cuvîntul „națiunea”, puțin are să folosească cauzei.

Cum vin însă oratorii, publicistii și așa mai departe maghiari, ca de cîteori vine vorba despre ei înșiși sau despre pozițiunea ce ei ocupă în stat, se vorbească despre „națiunea”?

Articulul 44 din 1868 în fruntea ȘS-lor sei are o definițiune destul de respicată. În definițiunea aceea națiunile politice în Ungaria sînt naționalitățile laolaltă.

Cred oratorii, cred diaristii maghiarii, că ei pot da plenipotențe naționalității maghiare, ca ea să reprezenteze totalitatea naționalităților din statul unguresc în toate afacerile politice?

Aceasta ar trebui se o facă naționalitățile. Ele însă nu sînt nici dispuse să o facă și nici nu o pot face.

Nu sînt dispuse, pentru-că nu simt și nu o vor simți nici-odată, că e bine să-și renege existența. Nu o pot, pentru-că bărbații politici maghiari prin unelirile lor le-au făcut imposibile, cel puțin pe un timp oare-care, pentru-că sînt date afară din viața publică politică.

Toți bărbații politici maghiari, ori și în care calitate, comit o usurpațiune, o călcare de lege, când susbi-

tuesc națiunii politice naționalitatea maghiară și când pe aceasta în toate afacerile o prezentează ca națiune.

Din toată atitudinea corifeilor politici maghiari este evident, că ei vor ca națiunea politică ungurescă să devină cu timpul genetică maghiară. O și spun pe față.

Prin aceasta însă dovedesc, că ei sînt aceia, care despart națiunea politică în două tabere. Ei sînt, care agitează în contra naționalităților nemaghiare.

Ei provoacă lupta politică între Maghiarii și naționalitățile nemaghiare.

În gura politicilor maghiari cuvîntul națiune este o parolă, care înseamnă încetarea existenței naționalităților nemaghiare.

Aceasta însă nu e bine, pentru-că depărtează elementele, din care se compune statul unguresc, în loc să le apropie. Precăd în interesul statului ar fi, ca toate puterile lui să se concentreze spre o lucrare comună și armonică, ca toți împreună să se poată bucura cu timpul de rodirile ei.

Bărbații politici ai Maghiarilor astfel de lucruri nu ar trebui să le peardă din vedere și nu le-ar șed, cănd ar fi mai serioși și când ar studia cestiunile politice, fără de a căuta la dînsle prin prisma șovinismului lor.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 17 Aprilie st. v.

Afaceri interne.

Casa deputaților a primit în cetirea a treia proiectul de lege privitor la organizațiunea oficiilor judecătorești și a procuraturilor.

Comisiunea administrativă a dietei a luat în dezbateră specială continuată ieri în 28 Aprilie n. asupra proiectului de lege despre reforme administrative în comitate mai multe concluse considerabile. Afacerile silvanale și pentru construcțiuni în apă au fost luate din mîna inspectorilor agricoli, ear' veterinarilor vor ave' a-și subșterne pe viitor rapoartele lor vicecomitelui și nu inspectorilor agricoli. Cerearea, ca șefii edilității publice să fie coordinați vicecomitelui și nu subordinați acestuia, n'a fost considerată. Vrednic de amintire în fine, că sigilele oficiale ale soldăbirilor nu vor mai cuprinde marca comitatului, ci marca statului.

Congregațiunea comitatensă, ținută la 27 Aprilie în Sighetul-Marma-

ției, a hotărît să nu spriginească curenda comitatului Albei-inferioare îndreptată contra reformei administrative; curende comitatelor Somogy și Sătmár au fost luate simplu la cunoștință, după-ce guvernul a corăspuns celor mai multe dorințe exprimate într'acele.

În adunarea generală bine cercetată a reprezentanței orașe-nesci din Alba-regală, ținută la 27 l. c. sub presiul primarului Iosif Havranek, s'au luat simplu la cunoștință adresele comitatelor Somogy, Sătmár și Alba-inferioară referitoare la reformele administrative.

Comisiunea municipală orășenească din Timișoara, în adunarea sa generală ținută sub presiul comitelui-suprem Molnár, a luat la cunoștință petițiunile diferitelor comitate în afacerea reformelor administrative, a hotărît însă în același timp, la propunerea reprezentantului Baader, a adresa guvernului o petițiune cu privire la celelalte reforme plănuite, ca drepturile autonome ale municipiilor orășenești să rămână intacte, ear' pentru vara anului acestuia să se convoace un congres al orașelor în Timișoara.

Din Cisleithania.

După multe și lungi debateri în comisiunea casei de sus în sfîrșit s'au unit partidele într'un singur proiect de adresă.

El se începe cu expresiunea celei mai devotate mulțumiri a casei de sus pentru Împăratul, adevăratul pîrinte al tuturor poporațiunilor austriace. Aceste au să mulțumească înaltei Sale înțelepciuni, că, eliberată de grijile pentru siguranța statului, se pot dedica cu totul lucrărilor privitoare la dezvoltarea internă.

Raporturile între Germania și Austria.

Diarul „Post” face capital din iritațiunea budapestană asupra broșurii „Cădere Austria”. Iritațiunea aceasta e după „Post” meșteșugită, spre a da zor pentru încheierea și trecerea convențiunii comerciale. În Germania oamenii ar trebui să fie dublu îngrijiați de concesionile făcute Austro-Ungariei, care par a conține mai mult decât o simplă reducere a vămii pe cereale. Îngrijirea ar fi cu atât mai justificată, cu cât este încă în proaspătă memorie surprinderea dureroasă a convențiunii coloniale germano-engleze; guvernul imperial rischează deci mult

cu ținerea în secret a convențiunii pentru tarife.

În discursul debaterii din Reichsrath-ul german cancelarul imperialului Caprivi respinse imputarea referitoare la susținerea insuficientă a intereselor agricole, accentuând, că proiectul despre convențiunea comercială cu Austro-Ungaria va convinge despre contrarul.

Bismarck și Moltke.

Nu e lipsit de interes nici necrologul, pe care-l dedică „Hamburger Nachrichten” beliducelui mort, fiindcă acesta pare a da expresiune sentimentelor principelui Bismarck.

„Cu inima grea”, dice foaia din Hamburg, „va fi privind principele Bismarck la soțul seu credincios, pe care 'l-a răpit moartea. Pe aceia, care în viață, uniți fiind, au creat lucruri atât de mari, — moartea acum 'i-a despărțit; de tot izolată se înalță în prezent figura uriașă a celui mai mare reprezentant al acelei epoci glorioase din istoria germană, care îi poartă numele. A murit împăratul Wilhelm, a murit Moltke, — numai principele Bismarck mai trăsece în singurătatea pădurii sale saxonice. Pe el nu „ciasornic” îndreptat vecinic pe același cîș al serviciului îl ține în ogașe”, ci dorința de a folosi și mai departe, până la sfîrșitul zilelor sale, întrucît îl vor ajuta puterile și țării, patriei, pe care a creat-o el cu ajutorul lui Moltke sub împăratul Wilhelm I.”

Iubileul regal în România.

„Allgemeine Zeitung” din München scrie:

Sărbarea iubileului regal român s'a început la 20 Aprilie, ca ziua aniversării a douăzeci-și-cincea a alegerii prințului Carol de Hohenzollern Sigmaring de domnitor al principatelor unite, deocamdată afară de România. Deși festivitățile vor ave' culminațiunea lor la 22 Maiu, ca ziua memorială a întrării prințului Carol în București, totuși chiar de pe acum o parte a presei europene consacrează acestor zile pentru poporul român nu numai memorabili, ci și îmbucurători articoli de fond și contemporani; ele toate fără excepțiune culminează în a scoate la iveală meritele neperitoare, grandioase, pe care vîlstarul hohenzollern-ian generos, vigoros și neobosit în împlinirea datorinței sale 'și-le-a câștigat pentru consolidarea puterilor naționale și economice ale po-

FOIȚA „TRIBUNEI”

Introducerea limbii române în biserică

pe timpul lui Mateiu Basarab și Vasile Lupu (1633—1644)

de

A. D. Xenopol.

(Urmare.)

Existența tipografiei, în Muntenia cel puțin, poate fi dovedită pentru un timp cu mult anterior jumătății veacului al XVII-lea. Așa găsim în registrele de socoteli ale Brașovului, sub data 11 Iunie 1573, notat, că a „venit un popă dela Alexandru-Vodă pentru tipografie, și a fost ținut patru zile pe cheltueala cetății”. În 13 Decembrie același an se găsește altă notiță, „că ar fi venit diaconul vlădică, care el însuși este tipograf, pentru un teasc”.¹⁾

Tradiția tiparului nu era deci ceva străin în Muntenia, când Mateiu Basarab veni la tronul ei. După cât se vede, el o reînviă și o întări îndată după-ce apucă în mîni ocărmuirea țării. Încă din anul următor acelui al venirii lui în domnie, 1634, îl vedem dîruind un sat mănăstirii Govora de preste Olt, unde era egumen părintele Meletie Macedoneanul tipograf,²⁾ și că acest titlu nu era numai un nume de familie, ni-o dove-

desce aflarea unei tipografii curînd după aceasta, în mănăstirea amintită.

Deși data celor dintîi tipărituri din Muntenia, adevărate în chip neîndoelnic, nu se urcă mai sus de anul 1640, acel în care se tipărește Pravila cea mică tocmă de Meletie Macedoneanul, tipograf din Govora, totuși sînt unele împrejurări, care ne lasă a crede, că tipăritura de cărți românești începuse în Muntenia înainte de acel an, deși până acum nu s'au descoperit exemplare din ele. Anume pînă a nu ești încă de sub teascurile tipografiei din Alba-Iulia catechismul calvinesc din 1642, se tipărise tot acolo o cazanie, care fu sfîrșită în 1641 sub metropolitul Iorist. Din prefața acestei cazanii aflăm, că ea fusese pusă în lucru de metropolitul, Ghenadie (1638), predecesorul lui Iorist, și că Ghenadie începuse tipărirea ei prin dascălul popa Dobrea, venit din Țeara-Românească. Așadar' încă în 1638 erau tipografi în Muntenia. În 1648 George Rákoczy pune să tipărească în limba română noul testament, tradus din isvod grecesc și slavonesc, în tipografia din Alba-Iulia. În închinarea acestei cărți, făcută de metropolitul Stefan Simionovici către principele Ardealului, se spune între altele, că tipografia românească din Bălgradul Ardealului fusese înființată din temelie de principele Rákoczy, „aducînd mesteri din țeri străine”, sub care nu se pot înțelege altele decît cele române, singurele ce puteau procura tipografi cunosători de limba românească. În sfîrșit pe un penticostar manuscris sîrbesc din anul 1643, scris de Vasile fiul preotu-

lui Mihail din Scheiul Brașovului, se află o însemnare slavonă, prin care unul Stefan tipograf, „face scire, că a zăbovit o zi și jumătate în casa protoprezviterului Rădul, în satul Șinca (în ținutul Făgărașului), când mersese din Țeara-Românească în Bălgrad, la arhiepiscopul Ardealului Stefan, în zilele lui George Rákoczy, principele Ardealului”.³⁾ Din toate aceste sciri reiese cu evidență, că o tipografie pentru cărți românești exista în Muntenia încă dinainte de anul 1640, din care ni-s'a păstrat prima tipăritură, și anume încă din 1574, dacă nu de mai înainte; în ori-ce cas însă fără îndoială din anul 1638, când dascălul Dobrea tipograf trece din Muntenia în Ardeal spre a tipări cazania lui Ghenadie. Dacă însă existau tipografi, precum Meletie Macedoneanul, popa Dobrea și Stefan tipograf în mănăstirea Govora, este înverdat, că ei se vor fi îndeletnicit cu meșteșugul lor, adică cu tipărirea de cărți românești, încât vedem, că în Muntenia se constată tipărirea unor asemenea cărți cu cîtiva ani încă înaintea aparițiunii catechismului calvinesc din 1642.⁴⁾

Tot în Govora se mai tipărește, și anume în același an cu catechismul pomenit, 1642, deci neprovocate de el, și „învățăturile preste toate zilele marelui grecească, propuse de Melchisedec, egumenul dela lavra Dlagom-⁵⁾ Notiță reproducă de V. Pop, l. c. p. 23.
²⁾ Prevederea mea nu m'a dat de greș. Dl. Petru Muntean, student în teologie din Kiew, îmi comunică, că ar fi descoperit în biblioteca universității de acolo un Trebnic slavon tipărit în Câmpulung în 1636 Iulie 30. „I-am cerut să-mi comunice titlul lui și notițele ce s'ar afla în el, pe care le voi publica tot aici.”

pli”.⁶⁾ Apoi tipografia este strămutată lungă metropolia din Tirgoviste, unde se tipărește între altele pe timpul lui Mateiu Basarab și Pravila cea mare sau Îndreptarea legii în 1652.

Și în Moldova, deși nu putem urmări existența unei tipografii românești așa de departe ca în Muntenia, se constată într'un chip înverdat tipărirea unei cărți românești, înaintea ca metropolitul Varlaam să fi dat preste catechismul calvinesc la Udrishti Năsturel în 1644, și deci înainte de mișcarea de împotrivire trezită în biserică română din principate prin învățăturile conținute în el. Anume în tipografia întemeiată, după cât se vede, de Vasile Lupu, odată cu școala lui din mănăstirea Trei-ierarchi, se tipărește Cazania în 1643, și în această carte la cazania a 4-a dela Dumineca lăsatului de brănză se dojenesc calvinii pentru nepăzirea posturilor.⁷⁾ Răspunsurile lui Varlaam la catechismul calvinesc urmează abia în 1645, după care mai ese de sub teascurile ei, tot în 1645, o altă carte de polemică religioasă în contra calvinilor: „Cele șapte taine ale bisericii răsăritului”, în care se apără asemenea dogmele ortodoxe contra teoriilor calvine, care primiau numai două taine, și în sfîrșit în 1646 Cartea românească de învățătură dela pravile împăratesci, tălmăcită din limba elinească pe limba moldovenească.⁸⁾

Din cercetarea de pînă aici reiese că o deplină înverdere, că nu reacțiunea contra doctrinelor calvine a provocat introducerea tipăririi cărților românești de cuprins religios

în țările române de dincoace de munți. Căci se se observe; nu poate fi vorba de introducerea limbii române în biserică în sensul acela, că întrebuintarea ei în slujba dumnezească s'ar fi făcut pentru prima-ora pe timpul domnilor îngemănăți, întrucât am înălțat manuscrise românești de cărți bisericești încă din decursul veacului al XVI-lea, poate chiar și mai vechi. Introducerea limbii române în biserică pe timpul lui Mateiu Basarab și Vasile Lupu poate ave' numai înțelesul primei ei întrebuintări în slujba obștească a țărilor române, pentru care se și luară măsuri de răspîndire a cărților române prin mijlocul tiparului.

Întrucât deci se constată întîiu existența de manuscrise românești, de texte bisericești mai vechi chiar decît protestantismul, nici nu se poate pune întrebarea determinării introducerii limbii române în biserică printr'o reacțiune contra calvinismului.

Al doilea, nici măcar introducerea tiparului pentru răspîndirea textelor românești și părăsirea mai deplină a slavonismului nu poate fi atribuită aceleiași reacțiuni, întrucât se constată existența de tipărituri românești înaintea intervenirii pricinii ce ar fi putut împinge pe Români la o mișcare de împotrivire, păstrîndu-se în țările lor a catechismului calvinesc.

Dacă deci nu se poate afla pricina introducerii limbii române în slujba obștească a propagandei, în mișcarea de reacțiune contra principatelor calvine, se căutăm a determina cauzele adevărate ale acestui însemnat eveniment.

¹⁾ Sächsischer Hausfreund 1874, Kronstadt.²⁾ Hrisov, reproduc după originalul românesc în V. Pop: „Disertație despre tipografiile românești”. Sibiu 1838, p. 52.³⁾ V. Pop, l. c. p. 58.⁴⁾ V. Pop, l. c. p. 74 nota.

porului român, care în prima linie îi datorează ridicarea extraordinară a nivelului existenței sale de stat și culturale. Mai ales presa austro-ungară vorbește în ton calduros despre progresele uimitoare ale regatului român de aici pe terenul politic, militar, economic și cultural; așa d. e. „Deutsche Zeitung“, care făcând o paralelă între stările deplorabile de odinioară din „Principatele dunărene unite“ și între starea de înflorire, la care a ajuns România de aici, care înfățișează pe regele Carol și pe generoasa sa soție ca obiectul simpatiei generale și îndreptățite ale Europei; „Die Presse“, care sărbătorește pe regele Carol ca pe un principe, care a înțeles să-și dobândească prin energia sa și prin calitățile sale de domnitor admirațiunea lumii întregi; „Pester Lloyd“, care dăce despre regele Carol:

„Al seu lucru este, dacă ați România este cel mai bine organizat stat balcanic în privința militară, financiară și culturală. Și cu atât mai sus trebuie să taxăm acest succes, cu cât destul de adese a fost regele împiedecat în activitatea sa mănoasă. El avea să lupte în contra confuziilor parlamentare, în contra intențiilor ambițioase ale oamenilor de partid și în contra orbiei maselor, — ba adese-ori chiar și în contra unor anumite agitațiuni externe, care voiau să-și asigure în România un teren de operațiune, dar' prudența lui și liniștea lui neclintită îl făcuseră să învingă toate greutățile și pedecile, și este îndreptățită credința, că el și mai departe își va valida darurile sale de regent în același spirit. Și dacă din când în când se făcea vr'o obiecțiune asupra politicii românești, nici-odată indispoziția nu s'a îndreptat personal în contra regelui Carol, căci prea bine se scia, că drumul lui nu-i așternut cu rose. Numai de cele mai călduroase felicitări pot dar' fi însoțite festivitățile din București. Cu cât mai intime vor deveni relațiile între poporul român și între regele său, cu atât mai mult se consolidează chezașia pentru politica, dela care atîrnă susținerea celor dobândite și conservarea independenței politice și naționale a României“.

Rusia și Bulgaria.

Cu privire la guvernarea Rumeliei prin principele bulgar „Journal de St. Petersbourg“ se exprimă după-cum urmează: „Noi n'am făcut amintire de data de 5 Aprilie — și aceasta din motive plausibile. În starea de aici a lucrurilor, numita dată își pierde orice importanță și ori-ce valoare. Aceia și-ar fi păstrat interesul pentru cazul, dacă prințul Alexandru de Battenberg în calitate de șef interimar al Rumeliei-de-Ost ar fi rămas ca principe al Bulgariei. Data de 5 Aprilie 1891 nu putea să marcheze nici într'un chip expirarea mandatului prințului Ferdinand ca guvernator general al Rumeliei-de-Ost, deoarece-acest mandat nu i-s'a conferit

Slavonismul era o formă străină de închinare, care trebuia neconținut întărită și împropietată, spre a se putea menține și a nu deperi în nisea țeri de altă limbă, precum erau Muntenia și Moldova. Focularele, care întrețineau forma slavonă a cultului, fuseseră mănăstirile, adăpostul călugărilor și deci și acel al sciinței slavone. Însă dela Radu-vel-mare înainte în Muntenia, ceva mai târziu în Moldova, o mulțime de mănăstiri căduseră în mâinile călugărilor greci prin adăpostirea unor asemenea de cătră domni evlavioși ai timpului; mai mult încă dela introducerea obiceiului de a se închina mănăstirile țărilor române cătră acele grecesci din răsărit. Îndată-ce o mănăstire încăpea în mâinile călugărilor greci, ei alungau pe acei cunosători de limba slavonă și căutau să substituie elementului slavon ce alcătui substratul lăcașelor de închinare, pe propriul lor element, grecesc ?

Urmările schimbării elementului cultural al mănăstirilor este ușor de înțeles. Grecii, punând mâna pe ele, schimbă și limba cultului și impuseră ucenicilor învățarea limbii lor în locul celei slavone, care ucenici se formau tocmai prin mănăstiri, și apoi predau sciința lor în școlărele popesci. Devenind ei tot mai rari, se săpară tot mai mult temelile, pe care stăteau cultul și limba slavonă, și ele trebuiră să se sdrucească tot mai tare, până-ce la sfârșit se și prăbușiră.

(Va urma.)

¹⁾ Un document dela Stefan George din 1656, pe care-l vom întrebuița și mai la vale, ne arată cum îndată după închinarea mănăstirii Trei-ierarhi a lui Vasile Lupu cătră comunitatea muntelui Atoș, călugări slavoni fură isgoniți din mănăstire și înlocuiți cu călugări greci. Veți mai jos nota 23.

nici-când. Prințul de Koburg domnește în Filipopol pe temeiul aceluiași titlu ca și în Sofia — pe temeiul vătămării stipulațiilor tractatului de Berlin. În privința aceasta lucrurile rămân eum au fost, și nici un fel de schimbare nu este de prevădut“. „Journal de St. Petersbourg“ asigură în fine, — și declarațiunea aceasta pare a fi foarte prețioasă și vrednică a fi luată aminte, — că Rusia va păstra și mai departe atitudine sa liniștită, așteptătoare, că ea nu nutrește dorința și nu simte trebuința, de a interveni fie cu, fie fără participarea altor puteri în afacerile bulgare, că sulevarea acestei cestiuni ar pute periclita pacea Europei, dar' că Rusia are alte afaceri cu mult mai importante decum sînt cele întemplate în Bulgaria.

Cestiunea expulării exreginei Natalia.

Cestiunea expulării din Sârbia a reginei Natalia preocupă în mod deosebit cercurile hotărâtoare din capitala sârbească. Cu afacerea aceasta se aduce acum în legătură și soirea în Belgrad a unui conte Hunyady, un aristocrat maghiar, căruia i-se atribuie chemarea de a îndupleca la plecarea de bunăvoie pe mama regelui Alexandru. Se va arăta în curând, dacă e justificată sau nu această presupunere, căci guvernul sârbesc pare a fi hotărât să dea așa numitei cestiuni a reginei cât mai în grabă deslegarea în sensul, ca Natalia să părăsească țeara. Un articol al oficiosului „Odjek“ din Belgrad deslușește modul, cum va fi a se duce în deplinire hotărârea cunoscută a Scurpinei. Foaia numită se încearcă spre scopul acesta a dovedi, că rezoluțiunea reprezentanței naționale e cu deservire în congrăsuire cu constituțiunea, că guvernul e cu totul în drept a expulsa pe regina din țeară, fiind de lipsă, chiar și cu forța, și că articolul 14 nu se poate aplica la cazul de față, deoarece-ace regina nu e cetățeană în înțelesul comun al cuvântului. Articolul se provoacă la alte monarhii constituționale, în care cetățeanul deasemenea nu poate fi expulsat din patria sa, cu toate aceste însă de repetite-ori s'au ivit casurile, că unor membri ai familiei regente li-s'a prescriis petrecerea în străinătate. E caracteristică frasa din urmă a articolului. Acolo se dăce: „Scurpina i-s'a împlinit datorința față cu țeara și față cu regele, provocând pe guvern a cere dela regenta regală să restituie pacea în giurul tronului, ceea-ce ar fi o necesitate absolută, și spre acest scop se se folosească de drepturile, pe care le posedă căpetenia statului față cu membrii familiei sale“. De aici rezultă, că o expulsaie a reginei din partea guvernului nu e nici decum iminentă, dimpotrivă regenta, ca administratoarea puterii regale în numele regelui, ca căpetenia dinastiei, va avé chemarea să avizeze reginei petrecerea în străinătate. Guvernul ar fi în felul acesta absolvat dela necesitatea unei acțiuni directe, și ar fi un simplu act de disciplină de curte, pe care l'a săvârșit regenta în substituirișea șefului casei domnitoare contra unui membru al acesteia. Arăta-se-va regina mai concesiivă în fața unei asemenea recercări? Aceasta este întrebarea cea mare, în fața căreia se află ați guvernul și poporul din Sârbia, și pentru a cărei rezolvire regenta probabil va fi necesitată să aplice măsuri energice.

Episcopatul român în Macedonia.

Reproducem ăin „La Liberté Roumaine“ un articol semnat de Tache Margarit, fiul cunoscutului Apostol Margarit din Macedonia. Articolul revarsă multă lumină asupra mișcărilor Românilor din Macedonia pe terenul bisericesc-național. Eată în traducere fidelă acest articol:

Persecuțiunea sistematică a limbii române prin clerul grecesc, care de câțva timp lucră din rășputeri a greșita pe Români din Peninsula-Balcenică și a le inspira idei și principii paneleniste, această persecuțiune a indignat într'atât pe Români, care nu sînt partizani ai cauzei grecesci, încât au decis acum să ceară dela guvernul turcesc crearea unui episcopat român în Macedonia.

Spre acest scop o deputațiune compusă din fruntași români din Macedonia și Epir are să meargă la Constantinopol, ca imputerniciți ai poporațiunii

române, pentru a solicita dela Sultan, augustul lor suveran, creațiunea unui episcopat român.

Până una altă Români, chiar de pe acum, s'au adresat prin o suplică autorităților turcesci din Macedonia pentru a reclama folosirea limbii lor în bisericile comunelor lor și protecția drepturilor lor legitime de popor din imperiu, care nu e nici grec, nici slav.

Eată două din aceste petițiuni, pe care tocmai le-am primit din Macedonia.

Copie a petițiunii prezentate de Români din orașul Crușova mudirului (subprefectului) din această localitate.

„Noi subsemnații locuitori din Crușova, de origine Valachi și supuși credincioși ai M. S. Sultanului, avem onoare a Vă face cunoscut, că, în virtutea unui ordin emanat dela patriarhul grecesc și dela episcopul Alexandru, ni-s'a oprit demult de a celebra oficiul divin în limba noastră maternă în biserica cea mare din comuna noastră, ridicată cu spesele noastre și cu cele ale părinților nostri.

„Mai în urmă, pe basa unui ordin dela patriarhat, s'au închis bisericile noastre

„Vă rugăm respectuos, dle subprefect, a ne permite să celebrăm în biserica noastră oficiul divin în limba valachă și să ne scăpăm de jugul patriarhului și al episcopului său“.

(Urmează 201 subscrierii.)

Copie a petițiunii prezentate de Români din Neveska caimacamului din Florina.

„Noi subsemnații locuitori ai orașelului Neveska, toți Români de origine și supuși credincioși ai M. S. Sultanului, sîntem convinși, că S. S. patriarhul grecesc și reprezentantul seu episcopul din Florina exploatează sentimentul religios al Valachilor și abuzează de autoritatea și atribuțiunile lor spirituale în modul cel mai arbitrar și anti-creștinesc în un scop cu totul politic în favorul cauzei grecesci, o politică periculoasă atât pentru drepturile legitime ale Valachilor, cât și pentru interesele imperiului otoman, patria noastră.

„Sub masca religiunii amintiiți prelați grecesci nu crută nici un mijloc ce le stă la dispoziție pentru a ne transforma pe noi, cestiialți, Valachi, în Greci după simțăminte și limbă. Ei împedecă cu puterea folosirea limbii noastre materne în bisericile, pe care noi le-am ridicat și întreținut. Între altele acum mai în urmă, la ordinul patriarhului și în contra voii noastre, s'a închis biserica din orașul nostru cu intenția răuvoitoare de a provoca manifestări în detrimentul prestigiului și al drepturilor de suveranitate ale imperiului, ai căru supuși credincioși am fost, sîntem și vom fi.

„Indignați de această atitudine a patriarhatului și a episcopului grec, care manifestă în modul cel mai fățîș și cel mai scandalos insubordinațiunea și chiar necredința lor față cu imperiul, care sub egida Sultanilor glorioși totdeauna a scutit limba noastră, năravurile noastre și religiunea noastră și ni-a permis să ne bucurăm până în prezent de multe avantagii materiale și morale, rugăm respectuos pe Excelența Voastră să binevoiți a întreveni la Excelența Sa dl guvernator general din Macedonia, precum și la sublima Poartă în înțelesul, de a obține protecțiunea limbii noastre materne, care în bisericile noastre, construite pe banii nostri, pe față și în mod arbitrar e persecutată, prin patriarhul și episcopii greci, și de a nu mai lăsa la discrețiunea, ca să ne dăm prada fanatismului grecesc, pe învățători și pe preoții valachi, băntuiri și pedepșiți pentru că n'au voit să se facă instrumentele politice grecesci, unei politici protejate, ba chiar dirijate prin aceia, care în calitatea lor de supuși otomani și onorați prin un berat ar trebui să o combată.

„Deasemenea rugăm pe Excel. Voastră să binevoiți a comunica, cărora se cuvine, că, în cazul, când patriarhul și episcopul grecesc ar persista pe această cale a necredinței față cu imperiul și a vrășmășiei față cu limba noastră maternă și față cu drepturile noastre legitime de rasă și de cult, noi am fi necesitați să solicităm dela sublima Poartă separațiunea noastră completă de supremația spi rituală a patriarhului grecesc și numirea unei căpetenii bisericesci valache după origine și simțăminte, care să fie supus credincios al M. S. Sultanului, precum sîntem și noi cestiialți Valachi, și care să se bucure de aceleași drepturi și privilegii spirituale ca și căpeteniile bisericesci ale Grecilor și ale Bulgarilor“.

Să sperăm, că dorințele Românilor vor fi audite de Sultan. Toate națiunile din Turcia, Armeni, Bulgari, Jidovi, Greci ș. a. au un cler național. Numai Români sînt, care au rămas dați pradă propagandei grecesci.

De ar înțelege guvernul turcesc, că propriul seu interes cere să scoată de sub supremația clerului înalt grecesc, — element de turburări și de disordine în imperiu, — o populațiune, care, dacă imperiul otoman nu o

va apăra în contra persecuțiilor sistematice ale clerului fanariot, va deveni în cele din urmă pradă panelenismului și un element de dărăpănare tot atât de ostil stăpînirii turcesci, ca și elementul grecesc.

Take Margarit.

CRONICĂ

Maiestatea Sa Împăratul, după-cum se telegrafează din Viena, a aminat excursiunea de vânătoare la Mürzsteg proiectată pe 27 l. c. seara.

Contele Kálnoky, ministrul austro-ungar de externe, a trimis din incidental morții feldmareșalului Moltke telegrame de condolență cancelarului imperial, domnului Capri vi, și familiei răposatului.

Avansamentul de Main în armată. Au fost numiți căpitani cl. 1: căpitani de cl. 2. Mihail Seracin (reg. 43 de inf.); Ioan Humiția (reg. 66 de inf.) și Iuliu Mărginean (reg. 43 de inf.). — Căpitani cl. 2: locotenenții Basiliu Pușcariu (reg. 66 de inf.) și Alexandru Bob Hangea (reg. 82 de inf.). — Locotenenți: sublocotenenții Constantin Maroșan (reg. 82 de inf.); Alexandru Cioban (reg. 6 de inf.); Ioan Voicu (reg. 64 de inf.); Ilie Cugudean (reg. 64 de inf.); Damaschim Roman (reg. 51 de inf.) și Alexandru Muntean (reg. 101 de inf.). — Sublocotenenți: aspiranții de oficer Eugen Piposiu (reg. 33 de inf.); Ioan Baracu (reg. 85 de inf.); Aurel Păcurariu (reg. 63 de inf.) și Nicolau Botezan (reg. 62 de inf.). — În regimentul de căi ferate și telegraf a fost numit locotenent: sublocotenentul Tit cavalier de Onciul. Medic de regiment cl. 2 a fost numit medicul superior Dr. Albin Pop.

Tălăhăria dela gara din Arad. O depeșă din Arad raportează următoarele: În cestiunea tălăhăriei comise la gara poliția și procuratura au continuat cu mult zel cercetările. Cea mai multă băneală se îndreaptă asupra amplotului auxiliar Francisc Fodor, care în seara înainte de a se întâmpla omorul primise din Timișoara o însemnată sumă de bani și un duplicat de chei. Judele de instrucție Földes și pretorul Demetrovics l'au arestat. În locuința sa s'au aflat haine sângeroase. Din Murș a fost scoasă o cămașă cu sânge, care a fost aruncată în apă Sâmbătă dimineața de un individ bănuț. Bănuțul a fost vădut într'o luntre. El a fugit la Aradul-nou, dar' întârziind dela tren, a luat-o la sănătoasă și de atunci a dispărut. Cine a fost acest individ până acum încă nu s'a putut statori. Secretarul postal Emeric Pál a sosit în Arad spre a conduce investigațiunea. Jertă crimei sângeroase, Pivovarnik, a fost îngropat Luni cu o asistență numeroasă.

Societăți secrete între școlari. O telegramă din Lemberg cu data de 27 l. c. anunță următoarele: Unul dintre școlarii din Tarnow trasi în cercetare din cauza unor societăți secrete, după-cum scrie „Curier Lwowski“, e fost predat judecătoriei criminale din Lemberg. Studentul gimnasial Idzikowski în urma acuzelor ridicate în contra lui decătră judele tribunalului din Lemberg, Kiuzek, și-a pus sfârșit zilelor sinucigându-se.

Studentii români și sârbi. Sâmbătă studenții universitari români vor pleca din București cu trenul de dimineața la T-Severin, pentru primirea camarazilor lor din Sârbia. S'au înscris de plecare până acum peste 200. Studeștii sârbi vor veni dinspre Cladova cu vaporul și vor fi în Severin în întâia de Pasci. Se fac pregătiri din partea Severinenilor de a le face o primire frumoasă. Studeștii români vor purta pentru prima-dată berete, ca semn distinctiv al lor, făcute după chipul celor ale studenților francezi. Cu studenții sârbi vor veni și mai mulți profesori universitari.

O invențiune română. Cetim în „Românul“: Dl Niculau, mecanic la regia statului, a inventat o mașină de tuns țigăre automate și dacă s'ar adopta pentru toate țigărele confecționate, pe și ar aduce un venit de 20.000 fr.

Al 8-lea congres al corpului didactic din România s'a deschis în 27 l. c. la Iași.

Cas de moarte. Alexandru Evolschi, artist dramatic al teatrului național din Iași, a încetat din viață Vineri. Dinsul fusese unul din cei mai vechi artiști al teatrului iașan. Încă de pe la 1844 el debută în repertoriul național a lui Alexandri. Înmormântarea s'a făcut Duminecă în 26 l. c. la 2 oare p. m., la cimiterul Eternitatea din Iași.

Un diar englez, cel dintîi în România, a apărut la Brai la sub titlul: „The Danube Sentinel“.

† Feldmareșalul Moltke. O telegramă din Berlin cu data de 27 l. c. împărtășește următoarele: Cadavrul lui Moltke a fost astăzi așezat în edificiul statului major. Marele vestibul, treptele și coridoarele sînt împodobite cu flori și cu flori. Înaintea localităților din etajul prim stau sentințele de infanterie în paradă. Cadavrul este pus pe catafalc în marea sală festivă. Este același local, în care a avut loc festivitatea aranjată de împăratul Wilhelm din incidental sârbării a zilei 90-a a nașterii lui Moltke. Păreții sînt trasi în postav negru. În mijlocul salei, pe o estradă mai inferioară, se află așezat cociugul. Cadavrul e îmbrăcat într'o cămașă albă și până la grumazi e acoperit cu un acoperământ de mătăș. Se vîd numai

capul și mâinile. Capul e cu totul neacoperit, fără perucă, și cine are înaintea ochilor trăsăturile marcante ale lui Moltke, astăzi abia l'ar recunoaște. Ca un lucru de artă tăiat în marmură, astfel influențează acest cap în paloarea sa transparentă asupra privitorului, însăși trăsăturile sînt neschimbate. În mîna dreaptă strălucesc inelul de cununie. Nuse vîd nici orduri, nici insignii. În trei catalabre ce stau de ambele părți ale catafalcului luminile lătesc în local o lumină sombră. La picioarele catafalcului zac aproape sute de cununi, între care o splendidă cunună de laur din partea împăratului Wilhelm cu inscripțiunea: „Victoriosului seu comandant“. Patru oficeri din statul major în paradă fac serviciul de onoare cu sabia scosă. Îndesuirea publicului a fost mică; nu s'a sciut în public, dacă intrarea e permisă. O altă telegramă tot cu data de 27 l. c. raportează: În „Reichstag“ se vorbia astăzi, că Bismarck va sosi mîne aici la înmormântarea lui Moltke. Prepositul militar Richter va fi în o vorbire în memoria lui; predicatorul catedralei Kugel va prohodii cadavrul. La conductul funebrel vor sosi regele de Saxonia, prinții Eorice și Albrecht de Prusia și Leopold de Bavaria. Conductul funebrel, conform dorinței răposatului, va fi cât se poate mai nepompos și nu va fi mare, deoarece-ace calea dela casa răposatului până la gara Lehrter, lungă abia de 5 minute, nu încapă formarea de spalir a întregii garnisoane. Deputațiunea militară austro-ungară va lua o poziție însemnată în conduct. Șeful statului major, baronul Beck, și deputațiunea reg. de infanterie nr. 71, al căru proprietar a fost Moltke, au sosit în 27 l. c. în Berlin, fiind primii de plenipotențiarii militari austro-ungari. Locot. colonelul Marwitz și un căpitan din reg. Francisc Iosif au fost comandați pentru serviciul de onoare.

Lucrătorii catolici și social-democrații în Germania. Din Colonia anunță o telegramă: În adunarea din 26 l. c. a lucrătorilor catolici 700 social-democrații au înscut o astfel de larmă, încât adunarea a trebuit să se închidă. Poliția a împrișciat pe mulțimea lărmuitoare, care cîntănd „Marseillaise“ a pătruns până la masa presidială.

Exregele Milan, după ședere de o săptămână în Viena, a plecat în 25 l. c. la Paris.

Principele Nicolau de Montenegro, după-cum anunță o telegramă din Cetinje cu data de 27 l. c., va pleca dela Cannes preste Viena la Petersburg, ca să asiste la înmormântarea marelui principe Nicolau Nicolaevici. În Montenegro s'a ordonat o doliu de curte oficial de trei săptămâni.

Curs de instrucțiune. Ministrul de război din Sârbia a dispus deschiderea cu 1/13 Maiu pe speșele statului a unui curs de șase săptămâni pentru instruirea oficerilor de rezervă din diferitele arme.

Sărbătoarea națională. Ziua de 26 Aprilie a sărbătorii naționale intru amintirea războaielor sârbesci de eliberățiune a decurs conform programei. Orașul Belgrad a fost înarborat cu steaguri; seara a fost iluminățiune.

Lucrătorii italieni și 1 Maiu. Diarului italian „Tribuna“ i-se anunță din Neapol, că în 25 și 26 l. c. au fost arestați 22 indivizi, care propagau o revoltă pentru 1 Maiu. Numeroase proclamațiuni adresate militarilor au fost secestrate. Culegătorii tipografii au hotărât a sârba ziua de 1 Maiu. Aceiași diar anunță mai departe, pe basa informațiilor primite, că în Turin 1 Maiu va decurge în liniște.

Marele principe Nicolau Nicolaevici, unchiul țarului actual, după-cum vestește o telegramă din Petersburg, a răposat în 24 l. c. la Crimea. Curtea țarului și armata au luat un doliu de 3 luni. Răposatul mare principe s'a născut în anul 1831, a participat la ultimul război ruso-turcesc și după moartea generalului Totleben el a fost următorul lui. Moartea marelui principe n'a venit pe neașteptate, deoarece-ce de timp îndelungat suferia de o boală acută de creeri. Din căsătoria lui cu ducesa Alexandra de Oldenburg rămân doi copii, și anume: marii principii Nicolau și Petru.

Anarhisti condamnați. Din Paris se telegrafează: Curtea cu jurați din departamentul Seinei a condamnat în 27 l. c. pe doi anarhisti pentru publicarea de articoli, în care se ațită pentru 1 Maiu la omor, ardere și devastare, în contumaciă la doi ani temniță și 3000 de fr. pedapsă în bani.

Diamante falsificate. La Paris s'a descoperit o falsificare mare. Nisece Belgieni imitără din cristal, atât de bine diamantul, încât vîndură petri prețioase pe preț de 170 mii de franci. Mai mulți de 20 de bancheri parisieni au fost păcăliți. Autorii furtului sînt urmăriți.

Ambasadorul francez din Petersburg, Laboulaye, a cerut din considerări familiare ridicarea din postul seu. După o telegramă din Paris, demisiunea dlui Laboulaye va fi punctul de plecare pentru unele schimbări ce se vor face în corpl diplomatic francez.

Prima Maiu în Paris. Cu ocazia manifestățiilor dela 1 Maiu, ce se vor face de cătră lucrători, sau lui, Paris strășnice măsuri militare. Garnisoana Parisului va fi consemnată. E temere de turburări.

Pe jos la Paris. Din Atena se scrie: Doi Greci bogăți de aci, dnii Lampropulo și Kalauni, au plecat de aci pe la începutul lui

Martie, decizi de a face pe jos drumul la Paris. Ei vor să viziteze mai întâi Constantinopolul, dar la granița turcească fură arestați, sub bănușala, că urmăresc scopuri politice. Mercuria trecută ei fură în sfârșit liberi din închisoarea din Ierusalim și au pornit la Constantinopol. De aci ei vor străbate Bulgaria, Serbia, Ungaria, vor face o mică stațiune la Viena, apoi după ce vor trece prin Elveția, vor ajunge pe teritoriul francez. Ei speră să ajungă încă la timp, pentru a pute asista la marea sărbătoare națională dela 14 Iulie.

*

D'ale lui Parnell. Din Thurlas (Irlanda) se telegrafează cu data de 27 l. c.: Din incidentul vizitei lui Parnell, parnellistii au voit să protesteze prin un meeting popular în contra arhiepiscopului Croke, care mai înainte era un prieten al lui Parnell, dar acum era dușmanul acestuia. Partisanii lui Croke au organizat însă un contrameeting, din care cauză lucrul a ajuns la puterice freacări de stradă și ambele partide aruncau cu petri una asupra celeilalte. Din ambele părți au fost rănite mai multe persoane. Antiparnellistii au învinș; arhiepiscopul Croke a ținut de pe treptele palatului său o vorbire cătră învingători, în care îi felicitează, că ei 'și-au făcut ca bărbai datoria.

*

O familie măcelărită. Din Lipsca vine scirca despre o îngrozitoare dramă de familie. Moșierul Ernst Friedrich Damm din satul Albrechtshain omorî în noaptea de Duminecă spre Luni în săptămâna trecută pe patru copii ai sei, sfărâmându-le capetele cu loviturile de topor. El rânî apoi de moarte pe femeia sa și urcându-se în pod se spânzura de o grindă. Ucigașul e descris de toți, cați îl cunoscuseră ca un om foarte paacnic, care evita în totdeauna certurile și trăia în bună armonie cu toți vecinii. Crima fu descoperită de nise copii, care veniră Luni dimineață să se joace cu copii lui Damm. Întrând în casă, ei vâdură lacuri de sânge pe jos și fugiră spăriați, povestind trecătorilor ceea-ce vâduseră. Femeia lui Damm, care mai dădea semne de viață, fu transportată la spital, dar rânile ei sânt absolut mortale. Mobilul acestei îngrozitoare crime nu s'au putut afla.

VARIETĂȚI.

(Biserica Bucur în București.) Această bisericuță situată pe o movilă în apropiere de riul Dâmbovița a fost ridicată înainte de lemn, după tradițiune de un cioban anume Bucur, după aceea s'a rezidit de cărămidă de Mircea-Vodă I. Basarab la anul 1416.

Inscripțiunea primită nu mai există în original, pentru-că egumenii greci, care o administrau împreună cu biserica Radu-Vodă au scos-o, ea însă este cea următoare:

„Io Mircea I. Basarab Domnul țerei Românești, Ducă al Făgărașului și biruitor al „fiutului Dobrogea de peste Dunăre, la anul 6924 (1516) am zidit biserica de zid în locul celei de lemn a lui Bucur în pădure pe „movila de lângă Dâmbovița, cu hramul „sfinților Ierachii Atanasie și Chirilă, unde „am pus oasele morților căduți în bătaia ce „am avut cu Turcii la Giurgiu, Iunie 11”.

La reparația din urmă se adăugă:

„Și după patru și jumătate secoli se repara din fondurile statului român fără a „i-se schimba figura primitivă, în al 3-lea „an al domniei în România unită a Alteiței „Sale Carol I., ministru de culte fiind domnul Alexandru Crețescu. Cu toată stăruința „preotului Grigore Musculesanu (care la lici- „tațiune a lăsat o sută napoleoni de aur mai „jos din devis spre a respinge pe Jidanii „concurenți), fiind îngrijitor al bisericii Radu- „Vodă ca și al bisericii Bucur; 1869, Iunie „11 terminată”.

Biserica este mică, ca de patru și jumătate stângini în lungime și ca de doi și jumătate în lărgime. Esta albă pe din afară și pe din lăuntru. Deasupra are un turnuleț mic, care corăspunde în biserică, a cărui figură este asemenea unei căciule de cioban. Acum este învârlită cu fer alb. Dinainte e un balcon (ceardac) pe stâlpi de lemn, unde stă o toacă de fer și un clopotel mic foarte vechiu, în fine figura ei și astăzi ca totdeauna înfățișează o bisericuță țărănească, care menține aducerea aminte a timpului clădirii primitive.

Ca importanță istorică ea prezintă un adevărat interes de prim ordin, atât pentru-că pare a fi fost prima biserică a Bucureștilor, încă înainte ca acest oraș să fi devenit capitala României, cât și prin amintirea unei epoce de mărire, organizare și dezvoltare națională. Domnia lui Mircea-cel-Mare, Ban al Severinului, Duce al Omlășului și Făgărașului, Domn al Durostorului, Despot al Dobrogei, care se numesc însuși Voevod Transalpin, ridică România așa de sus și o face atât de puternică, încât vecinii o respectau. Domn eminamente înțelept și pre-vădător, până a sci să facă cu Turcii acel tractat, prin care România, păstrând independența și acțiunea sa între puteri, cumpără protecțiunea imperiului otoman pentru o sumă anuală de 500 de arginți turcesci, sub denumirea fictivă de tribut. În fine biserica Bucur

amintesc data mutării și stabilirii capitalei dela Târgoviște în București.

Ea se administrează de îngrijitorul bisericii Radu-Vodă.

„Românul”.

(Milionarul și vândătorul de diare.) Cunoscutul archimilionar Jary Gould cumperă deunăzi un jurnal dela un vândător de diare din Boston.

Vândătorul nu se spălese de săptămâni de zile și obrazul îi era negru ca funinginea.

Gould îi întinse o monedă de 25 de bani și îi duse:

— Restul de 15 bani poți să-ți păstrezi, ca să-ți cumperi săpun, cu care să-ți speli obrazul.

Vândătorul de diare însă întinse milionarului 15 bani și îi răspunse:

— Păstrează restul pentru d-ta și cumperă-ți mai bine un cod de bune maniere.

Vândătorul de diare fu primul om, care impuse lui Gould în toată viața sa.

(Jidovul rățăitor în Rusia.) Din Petersburg se scrie:

Naivitatea proverbială a țeranului rus găsesce o nouă ilustrație în următorul fapt autentic, care s'a petrecut deunăzi în districtul Kosch.

Dilele trecute un Ovreu bătrân cutrieră districtul și povesti țeranilor, că dînsul e „Jidovul rățăitor” în persoană, că a fost maritor ocular la răstignirea lui Christos și că blăstemul Domnului îl alungă fără încetare din loc în loc.

Țeranii ascultară cu gura căscată povestirile bătrânului șarlatan și toți fără excepțiune îi dădură merinde și bani pentru drum.

Autoritățile rusesci caută acum cu activitate pe „Jidovul rățăitor”, dar nu l'au putut prinde încă.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 29 Aprilie n. Ioan Sinka, servitor postal, care este îngrijitorul casei în nr. 5 din strada năii, a omorît cu o seacă des-de-dimineață pe soacră-sa, pe soția sa și pe trei copii, care cu toții se aflau încă în paturi. Cercetarea a dovedit, că cu toții dormiau încă când fapta s'a săvârșit. Omoritorul a fugit și până acum nu l'au putut da de urmă. Se crede, că fapta a fost săvârșită într'un acces de nebunie. Pentru această presupunere militează și împregiurarea, că seara premergătoare l'a fost cercetat un cumnat, care încă atunci l'a aflat pe făptuitorul foarte confus și la întrebarea, ce l'ar lipsi acestuia, a primit răspunsul, că toate ar fi spre sfârșit. La locul faptei comise se află tocmai poliția și judele instructor.

Viena, 29 Aprilie n. Jurnalistii au cerut dela președintele casei deputaților a Reichsrath-ului, Smolka, satisfacție pentru insulta deputatului Schneider. Președintele a declarat, că poate da casei numai aceeași explicație ca și la dep. Bloch. În urma acestora jurnalistii au declarat, că renunță la o astfel de satisfacție. Capii partidului stângei au făgăduit, că vor aduce afacerea înaintea casei.

Sofia, 29 Aprilie n. Sînt cu deservire neîntemeiate scirile foilor, că guvernul în curînd va adresa Porții o notă cu privire la recunoascerea principelui, și că în cazul unui refus din partea Porții va proclama independența Bulgariei.

Belgrad, 29 Aprilie n. Demisiunea ministrului de războiu se confirmă.

Londra, 29 Aprilie n. Foile publice proiectul baronului Hirsch privitor la colonii jidovesci în America-de-Sud. Spesele ar face suma de 150 milioane, dintre care Hirsch ia jumătate asupra-și.

Viena, 29 Aprilie n. Adunarea cailor greviste de brutărie a fost foarte furtunoasă. Toți oratorii s'au pronunțat pentru continuarea grevei. Comisarul de poliție a disolvat adunarea.

În localitățile cu fabrici din Austria-de-jos s'a dus cavalerie spre împedcarea demonstrațiilor de lucrători în 1 Maiu n.

Bibliografie.

DI C. V. Vasiliu, student în drept, va publica într'un volum, precum cetim în „Românul”, tot ce s'a scris asupra lui Mihail Eminescu cu ocazia morții lui, precum și discursurile, care s'au pronunțat la înmormântarea lui și la desvîlirea bustului în Botoșani. Broșura va fi împărțită în 3 părți: Partea întâia va cuprinde impresiile diarelor și revistelor române din regat și din provinciile locuite de Români; partea a doua va cuprinde discursurile, partea a treia posibile dedicate poetului.

La sfârșit broșura va avea o notiță bibliografică, arătînd toate studiile, care s'au făcut asupra operei lui Eminescu, studii fie publicate prin reviste sau diare, fie în broșuri aparte.

A apărut fasciculul III—IV pe Martie—Aprilie din „Ethnographia”. Organul societății etnografice ungare ce apare sub redacțiunea lui Anton Herrmann și Ludovic Katona. („Ethnographia”. A magyarországi néprajzi társaság értesítője. Szerkesztik Herrmann Antal, a magy. népr. társ. titkára, és Katona Lajos, a magy. népr. társ. jegyzője.)

Au apărut într'un elegant volum, înzestrat cu un mare număr de planșe și de fotografii, *Lucrările pe anul 1890—91 ale institutului de chirurgie din București* pus sub direcțiunea Dr.-ului Assaky.

Acest volum este dedicat de domnul Dr. Assaky studenților în medicină. Între alte lucrări originale cuprinde un studiu despre Aristol al domnului T. Romano, ajutor de clinică al doctorului Assaky, un studiu despre tratamentul reumatismului prin Mercur de dl Dr. V. Calalb, asistent la institutul de chirurgie, apoi nise importante observațiuni asupra pulsului și temperaturii de dl Dr. V. Tonciu, asistent la institut. Mai departe cercetările asupra mèdei prelungite de dl C. Popescu, precum și o lucrare importantă asupra topografiei craniocereale, datorite domnului profesor Asaky. Un alt studiu însemnat al distinsului profesor este acela privitor la diagnosticul tumorilor contra-abdominale, cuprinzînd opt fotografii și mai multe planșe.

Partea a doua a lucrărilor institutului cuprinde 14 lecțiuni clinice ale dlui Dr. Assaky.

În folosul fondului școalei de fete din Bucovina se vînd următoarele publicațiuni: 1. *Herman și Dorotea*, traducțiune liberă. Prețul 50 cr. ori 1 franc. 2. *Novela „O rugăciune”*, de Carmen Sylva, traducere autorizată. Prețul 45 cr. ori 1 franc. 3. *Omiliile celui dintre sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfîntului apostol Paul cătră Tit și Filemon*. Prețul 60 cr. ori 1 franc. 4. *Istoricul școalei reale greco-orientale din Cernăuți*. Prețul 30 cr. ori 1 franc. 5. *19 omiliile ale celui dintre sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistola sfîntului apostol Paul cătră Romani*. Prețul 1 fl. ori 2 franci. 6. *Poesii germane*. Prețul 1 fl.

Călimdarul zilei

13/30 Aprilie 1891

Julian: Joia-mare.
Gregorian: Cătră.
Soarele: răsare 4.55, apune 7.1

Buletin meteorologic.

Sibi, 29 Aprilie n. 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 728.9)	Diferența din presia	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
719.7	-3.5	+11.9	+17.4+10.9	SSO

Din țeară 27 Aprilie n. 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	țaria
Budapesta	759	+9.0	—	—
Sătmar	760	+11.2	O	1
Cluj	759	+10.4	O	1
Orșova	752	+8.8	O	1
Arad	760	+9.9	O	3
Panciova	759	+11.6	V	3

Sosiți în Sibi.

La 29 Aprilie n.

Hotel „Neurhrer”. Schneider, agent din Cluj. Nathan, fabricant din Făgăraș. Duldner, preot evang. din Dobârcă, Frații Brill din Simleul-Silvaniei. L. Kohn din Oradea-mare. Dr. Temesváry, avocat din Făgăraș. Glöck, proprietar din Vintul-de-jos. Ohniț din Sassebe, Pauker și Magyar din Viena. E. Gross din Oradea-mare și Sugár din Budapesta, comercianți. Hotel „Meizer”. București din D.-Sămărtin. Papp, capelan militar din Budapesta. Baksi, din Budapesta. Fischer din Cluj. Weiss din Mediaș. Silberstein, Bretter și Handl din Viena, comercianți. Hotel „Haberman”. Alois Lang, primarul Agniti. Șofron Comșa, medic din Arpașul-inferior. Vasile Stancos, căpitan. Ioan Királyi, cu familia, din Triest.

Economie.

Recolta Ungariei în anul 1890. Biroul statistic al țerii publică tomăi rezultatele definitive ale recoltei în Ungaria în 1890. Cu grâu au fost sîmîntate 5,244.915 jugere catastrale, s'au secerat 5,176.748 jug. catastr., producțiunea medie pro jugerul catastral a fost 7.94 măji metrice, producțiunea totală 41,119.389 m. m. Cu seacă au fost sîmîntate 2,184.751 jug. catastr., s'au secerat 2,053.941 jug. catastr., producțiunea medie 6.11 m. m., producțiunea totală 14,669.742 m. m. Cu orz au fost sîmîntate 1,771.766 jug. catastr., s'au secerat 1,750.378 jug. catastr., producțiunea medie 6.19 m. m., producțiunea totală 12,069.020 m. m. Cu ovăsi si alac au fost sîmîntate 1,766.634 jug. catastr., s'au secerat 1,731.608 jug. catastr., producțiunea medie 4.77 m. m., producțiunea totală 8,257.763 m. m. Cu rapiță au fost sîmîntate 153.270 jug. catastr., s'au secerat 149.535 jug. catastr., producțiunea medie 5.51 m. m., producțiunea totală 823.900 m. m. Producțiunea de mălăiu s'au urcat la 262.100 măji metrice. Cu porumb au fost sîmîntate 3,356.892 jug. catastr., producțiunea medie a fost 6.93 m. m., producțiunea totală 23,259.704 m. m. Recolta celor din urmă cinci ani, în comparație unul cu altul, a fost în mii de măji metrice:

	1890	1889	1888	1887	1886
Grâu	41.119	25.236	37.831	40.883	28.380
Seacă	14.669	10.693	12.647	15.379	11.080
Orz	12.069	7.696	10.220	12.712	80.420
Ovăsi	8.257	6.719	8.755	9.663	8.663
Porumb	23.259	26.594	25.090	18.819	21.558
Rapiță	824	294	531	311	587
Mazăre					
Fasole	371	403	414	960	947
Linte					

Buletin agricol. „Universul” publică următorul buletin agricol: Poile au continuat și în cursul acestei săptămâni. Vegetațiunea se resimte foarte mult de răceala nopților. Sîntem pe la mijlocul lui Aprilie și cu toate aceste, judecînd după aspectul ce ne înfățișează holdele noastre, sîntem ținuiți a crede, că abia am eșit din iarnă. Sub influența unei temperaturi anormale, care persistă și în Frania, în Germania, Belgia și Italia, cursurile au căștigat o nouă urcare atât la noi, cât și în țările mai sus numite, unde sîmîntăturile se dîce, că sînt cu totul perdute sau cel puțin, unde abia au ocupat una preste alta 25% dintr'o recoltă de mijloc. În poruri și în țirurile noastre din interiorul țerii afacerile de grîne și de porumburi au fost foarte animate în tot cursul acestei săptămâni. Brăila-Galați cotează: Porumb 59 lire fr. 10.30; 60¹/₄ lib. fr. 10.91¹/₂. Cinqantina 51 lire fr. 10.80—11. Porumbul la Londra a atins cifra de 31.9, prețul cel mai mare ce s'a vîdut până acum, și care echivalează cu fr. 13.52 hectolitru dela noi. Seacă s'a plătit fr. 10.70, greutate 52¹/₂ libe. — Grâu 59 lire fr. 15.40. — Orzul 49 lire fr. 9.48 lire fr. 8.42¹/₂ hectolitru. Stocurile sînt foarte slabe. La Marsilia cerelele de grâu au fost foarte animate, cu imbuștățiri mari de prețuri. În Engiltera lumea se plînge foarte mult de întîrzierea vegetațiunii. Afacerile au avut o mare activitate și prețurile au dobîndit și ele un avans, atât în poruri, cât și în țirurile din interiorul țerii. În Germania plîngerile asupra recoltei s'au accentuat foarte tare. În Ungaria asemenea. În Rusia scirile sînt contradictorii până acum. În Statele-Unite cursurile sînt în urcare, cu 6 cent. Sîmîntăturile de iarnă se presentă bine până acum în acea țeară; acele de primăvară însă inspiră mari nemulțumiri.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, dela 24 Aprilie. Grâu frumos hectolitru fl. 6.— până fl. 7.—, grâu mestecat fl. 4.90 până fl. 5.50, seacă fl. 4.20, până fl. 4.40, cucuruz fl. 4.50 până fl. 4.80, ovășul fl. 3.— până fl. 3.20 orzul fl. 3.— până 3.20, sîmînta de cănepă fl. 6.— până fl. 7.—, sîmînta de in fl. —, până fl. —, fasolea fl. 4.50 până fl. 5.—, mazărea fl. 4.50 până fl. 5.50, lintea fl. 8.— până fl. 9.—, cartofi fl. 1.60, până fl. 1.80 mălăiu fl. 9.— până fl. 10.—, sîu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 23.—, lumini turnate de sîu — fl. — până fl. 40; unsoreala de porc fl. 64 până 66, slămina fl. 56—60, cănepă fl. 30.— până 35.—, un chilo carne de vită 84 până 86 cr., carne de vițel 40 cr., carne de porc 40 cr., carne de berbec pro buc. 1.20 cr., ouă 7 10 cr.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 25 Aprilie n. s'au notat: unguresci bătrîni grei 44.— cr. până 46.— cr., unguresci grei tineri 46.— cr. până 47.— cr. de mijloc 46.— cr. până 47.— cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., marfă țărănească grea — cr. până — cr., de mijloc 46.— cr. până 48¹/₂— cr.; ușoră 46.— cr. până 48.— cr., romănesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 45¹/₂— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 45¹/₂— cr. până 46.— cr., transito ușori 46.— cr. până 48.— cr., îngrășați cu cucuruz — cr. până — cr., îngrășați cu ghiță — cr., până — cr. per — cumpăniți dela gară

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 27 Aprilie n. 1891.

Sîmînte	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela	pînă	
Grâu				
Băntănesc vechiu	76	—	77	—
Grâu dela Tisa	76	9.85	9.80	9.70
Grâu „Pesta”	76	9.80	9.75	9.65
Grâu de Alba-Reg.	76	9.85	9.80	9.70
„Bacfa	76	9.80	9.80	9.70
Grâu ung. de Nord	76	9.50	9.65	9.55
Sîmînte, vechi ori noue	Solul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pînă	
Seacă		70—72		
Orz	Nutreț de vîinars de bere	60—62	7.05	7.30
„		62—64	7.40	7.75
„		64—66	7.30	7.60
Ovăsi		39—41	6.90	6.95
Cucuruz (porumb)	băntă de alt soi	75	6.85	6.90
Meiu		78	7.50	7.75
Hrîșcă		—	—	—
Grâu	de primă. de toam. Mai-fun. Iul. Aug. de primă. de toam.	9.86	9.40	9.90
Cucuruz		6.92	6.92	6.93
Ovăsi		7.08	7.08	7.10
„		6.37	6.37	6.39
Produse diverse	Solul	Ouzuri	dela	pînă
Sem. de trif.	Lucerna ungurească	37.—	38.—	
„	roșie	40.—	44.—	
Oleu de rap.	rafinat	37.50	38.50	
Uns. de porc	dela Pesta dela țeară	55.—	55.50	
Slănină	sventată afumată	48.50	44.—	
Sîu		51.—	52.—	
Prune		34.50	35.50	
Lietar	slavon, nou băntănesc brută	24.50	25.—	
Miere		28.—	23.50	
Cesă	galbînă străcurată de Rosenau	29.50	30.50	
Spirt	brut	183	184	
	Drojdințe de spirt	18.—	18.50	
		20.—	20.50	

Cursul pieței din Sibi.

Din 29 Aprilie n. 1891.

Hărte-monetă română	Cump.	9.15	vînd.	9.20
Lire turcesci	„	10.35	„	10.45
Imperiali	„	9.35	„	9.46
Ruble rusesci	„	1.35	—	1.35

Bursa de Budapesta.

Din 27 Aprilie n. 1891.

Renta de aur ung. 6%	105.50
„ „ 4%	101.50
„ „ hărte 5%	101.50
Împrumutul căilor ferate ung.	116.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	113.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	98.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	—
Bonuri rurale ung.	92.20
„ croato-slavone	104.50
Obligațiunile desp. regalilor	97.60
Împrumut cu premiu ung.	136.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	129.50
Renta de hărte austriacă	92.65
„ argint austriacă	92.75
„ aur austriacă	110.75
Losurile austr. din 1860	148.—
Acțiunile băncii austro-ungare	990.—
„ de credit ung.	343.75
„ austr.	299.30
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și economii	—
„ Albina	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.47
Napoleon-d'ori	9.28
Mărci 100 imp. germane	57.25
Londra 100 Livres sterlingi	116.90

Bursa de Viena.

Din 27 Aprilie n. 1891.

În „**Mikeszásza**“ comitatul Târnavei-mici, stațiune de cale ferată, se află un **bon** consistător din 667½ jugere, dintre care 484 jugere arătură și fâneaț, și din acelea 444 jugere comassate, —

Reflectanții au a se adresa la dl
subjude reg. **Vasilie Dan** în Făgăraș.
[1058] 2—3

I. W. GROHMAN, băcănie, Sibiiu.

Budapesta — Predeal					Predeal — Budapesta					Budapesta — Arad — Teiuș					Teiuș — Arad — Budapesta					Copșa-mică — Sibiu				
	Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane			
Viena	3.25	8.—	10.50		București	7.35		4.45		Viena	8.—	10.50	3.25		Teiuș	12.59	4.51		Copșa-mică	4.05	10.47	7.10		
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10	Predeal	1.08	5.35	9.12		Budapesta	2.—	8.15	9.40		Alba-Iulia	1.39	5.27		Șeica-mare	4.35	11.17	7.40		
Szolnok	11.22	4.05	11.07	9.28	Timiș	1.37	6.19	9.41		Szolnok	4.20	11.18	1.02		Vințul-de-jos	1.56	5.44		Loamneș	5.16	11.58	8.20		
P.-Ladány	1.07	5.46	1.20	11.38	Brașov	2.13	7.21	10.17		Arad	8.10	3.50	5.27		Jibot	2.23	6.06		Ocna	5.47	12.29	8.50		
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51		2.43		10.32			2.20	4.10	5.50		Orăștie	2.49	6.28		Sibiu	6.10	12.52	9.20		
Mező-Telegd	2.32	7.11	3.09	2.06	Feldioara	3.12	4.44	11.18		Glogovaț	2.34	4.22	6.02		Simeria (Piski)	3.37	6.56		Sibiu — Copșa-mică					
Rév	3.02	7.41	3.48	2.46	Apatia	3.32	5.20	11.30		Gyorok	3.05	4.46	6.23		Deva	3.53	7.26		Sibiu	7.35	4.34	9.50		
Bratca	3.33	8.16	4.31	3.40	Agostonfalva	3.47	5.47	11.51		Pauliș	3.23	4.58	6.34		Branicica	4.18	7.48		Ocna	8.02	4.58	10.14		
Bucia			4.54	4.03	Homorod	4.20	6.35	12.27		Ilia	3.39	5.16	6.52		Ilia	4.43	8.10		Loamneș	8.30	5.25	10.40		
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51	Hașfalău	5.25	8.12	1.35		Conop	5.38	7.17			Gurasada	4.53	8.20		Șeica-mare	9.05	5.55	11.10		
Huedin	4.58	9.35	6.22	5.32	Sighișoara	5.45	8.47	1.59		Soborșin	5.53	7.33			Zam	5.21	8.48		Copșa-mică	9.34	6.20	11.30		
Stana			6.38	5.49	Elisabetopol	6.12	9.29	2.32		Zam	6.33	8.20			Soborșin	5.56	9.17		Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săs.					
Aghirș			6.59	6.17	Mediaș	6.33	10.10	2.59		Pauliș	6.58	8.49			Conop	6.46	9.54		Cucerdea	2.55	8.20	2.50		
Ghirbău			7.11	6.28	Copșa-mică	6.46	10.32	3.13		Radna-Lipova	7.22	9.16			Radna-Lipova	7.02	10.09		Cheta	3.25	8.53	3.20		
Nădășel	5.49		7.24	6.44		6.48	10.42	3.18		Ilia	7.38	9.32			Glogovaț	7.96	10.38		Ludoș	3.41	9.11	3.40		
Cluj	6.02	10.35	7.29	7.04	Micăsasa	11.01	12.04	3.33		Pauliș	7.54	9.51			Gyorok	6.24	8.03		M.-Bogat	3.56	9.39	3.50		
Apahida	6.27	11.23	8.11	8.55	Blaj	11.37	12.32	4.03		Glogovaț	8.14	10.18			Arad	6.53	8.26		Cipeu-Iernut	4.33	10.18	4.30		
Ghirși	7.30	12.42	9.18	10.31	Crăciunel	11.52	12.44	4.14		Arad	8.43	10.44			Szolnok	7.06	8.38		Kerelő-Sz.-Pál	4.48	10.34	4.40		
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19	Teiuș	7.51	12.23	1.06		Budapesta	9.12	11.14			Budapesta	7.45	9.05		Nireșteu	5.11	10.58	5.10		
Uioara		1.25	9.56	11.27																				